

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6
תשובה	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(1)

הסברים

1. השאלה: שידה : לרהט –

לרהט היא פעולה אשר ניתן לעשותה גם באמצעות שידה.
ב' פעולה אשר ניתן לעשותה באמצעות א'

תשובה (1): אדנית : להשקות. האם להשקות היא פעולה אשר ניתן לעשותה באמצעות אדנית? לא.
להשקות היא פעולה הנעשית על הדברים הנמצאים בתוך האדנית (הצמחים).

תשובה (2): חוב : לפרוע. האם לפרוע היא פעולה אשר ניתן לעשותה באמצעות חוב? לא. לפרוע היא פעולת תשלום/סילוק החוב.

תשובה (3): מזכירה : לאייש. האם לאייש היא פעולה אשר ניתן לעשותה באמצעות מזכירה? כן.

תשובה (4): שיעור : ללמד. האם ללמד היא פעולה אשר ניתן לעשותה באמצעות שיעור? לא. ללמד היא פעולה אשר נעשית במסגרת שיעור.

תשובה (3).

2. השאלה: ארנק : בנק –

היחס : יש מספר אפשרויות ליחס:

1) ארנק הוא משהו שאתה ממלא באמצעות דברים שנמצאים בבנק.
2) הן בארנק והן בבנק נמצאים דברים מסוימים (כסף), אולם בנק מאפשר לציבור הרחב לקחת את הדברים הנמצאים ברשותו (= ליטול ממנו הלואה).
א' הוא משהו שממלאים באמצעות דברים הנמצאים ב-ב'.

תשובה (1): מטבע : שטר. האם מטבע הוא משהו שאתה ממלא באמצעות דברים הנמצאים בשטר? לא.

תשובה (2): אופניים : אופנוע. האם אופניים הוא משהו שאתה ממלא באמצעות דברים הנמצאים באופנוע? לא.

תשובה (3): צרכנייה : מכולת. האם צרכנייה הוא משהו שאתה ממלא באמצעות דברים הנמצאים במכולת? לא. לצורך העניין ניתן לומר כי צרכנייה ומכולת הן מילים נרדפות על אף שלמעשה צרכנייה היא חנות קואופרטיבית; חנות המנוהלת על ידי הצרכנים.

תשובה (4): מימיה : באר. האם מימיה הוא משהו שאתה ממלא באמצעות דברים הנמצאים בבאר? כן. בנוסף ניתן לומר כי הבאר והמימיה מכילים שניהם דברים זהים אולם הבאר היא מקום אשר מאפשר לציבור הרחב ליטול את הדברים הנמצאים ברשותו.

תשובה (4).

3.

השאלה: **מריצה** : **מלגזה** –

היחס: **מריצה ומלגזה** הם כלים אשר משמשים לאותה מטרה, הרמת משאות. אולם בעוד שאת **המריצה** מפעיל אדם, **המלגזה** היא כלי מכני. **א' ו-ב'** מכשירים המשמשים למטרה זהה כאשר **א'** מופעל על ידי אדם ו-**ב'** מכני, (כלומר מופעל על ידי מנוע).

תשובה (1): מניפה : מאוורר. האם **מניפה ומאוורר** הם כלים אשר משמשים לאותה מטרה? כן. כאשר **מניפה** מופעלת ביד **ומאוורר** מופעל על ידי מנוע.

תשובה (2): הסקה : מזוגן. האם **הסקה ומזוגן** הם כלים/מכשירים המשמשים לאותה מטרה? לא. מבלי להיכנס כלל לשאלה האם בהסקה הכוונה לפעולה או למערכת הסקה, מערכת **הסקה** אינה מכשיר מיועד לקירור כי אם לחימום בלבד.

תשובה (3): ציפית : ציפה. האם **ציפית וציפה** הם כלים/מכשירים המשמשים לאותה מטרה? גם אם נאמר ששניהם כלי מיטה המיועדים לכיסוי, הרי **שציפה** אינה מכשיר המונע על ידי מנוע...

תשובה (4): תרמיל : מזוודה. האם **תרמיל ומזוודה** הם כלים/מכשירים המשמשים לאותה מטרה? כן. אולם אין בין **מזוודה ותרמיל** הבדל טכנולוגי כפי שיש בצמד המקורי.

תשובה (1).

4.

השאלה: **הכנה** : **בישול** –

היחס: **בישול** זה **הכנה** של מזון או במילים אחרות **א' ו-ב'** הן מילים זהות אולם **א'** מתארת פעולה ספציפית (הקשורה למזון). **א' ו-ב'** הן מילים שמשמעותן זהה כאשר **ב'** מתארת משהו ספציפי

תשובה (1): זלילה : אכילה. האם **אכילה היא זלילה** של מזון? לא. שתי המילים מתארות אכילת מזון כאשר **א'** מתארת פעולת אכילה מופרזת.

תשובה (2): מחסור : רעב. האם **רעב זה מחסור** של מזון? כן.

תשובה (3): שתייה : שתייה. האם **שתייה היא שתייה** למזון? לא. שתייה היא פעולה שמטרתה למנוע או להפסיק את הצמא.

תשובה (4): קטיף : מסיק. האם **מסיק זה קטיף** של מזון? לא. קטיף ואסיף הן שתי מילים המתארות אסיוף. קטיף ומסיק הן שתייהן פעולות ספציפיות: **קטיף** היא פעולת אסיוף הפירות ו**מסיק** היא פעולת אסיוף הזיתים.

תשובה (2).

5.

השאלה: **מעלה** : **קָהָה** –

היחס: מי שהיא **קָהָה** (זווית) יש לה הרבה **מעלות**. **ב'** הוא משהו בעל הרבה **א'**

תשובה (1): שָׁקָל : כספי. האם מי שהוא **כספי** הוא מי שיש לו הרבה **שקלים**? לא.

תשובה (2): שניה : מדויק. האם מי שהוא **מדויק** הוא מי שיש לו הרבה **שניות**? לא.

תשובה (3): קילוגרם : כבד. האם מי שהוא **כבד** יש לו הרבה **קילוגרמים**? כן.

תשובה (4): ליטר : יָבֵשׁ. האם מי שהוא **יָבֵשׁ** יש לו הרבה **ליטרים**? לא.

תשובה (3).

6. השאלה: פסיפס: אבן –

היחס: פסיפס הוא משהו המורכב מאבנים רבות, ומכאן ש:
א' הוא משהו המורכב מהרבה ב'

תשובה (1): שיר: מילה. האם שיר הוא משהו המורכב ממילים רבות? כן.

תשובה (2): יער: עץ. האם יער הוא משהו המורכב מעצים רבים? כן.

תשובה (3): קרח: מים. האם קרח הוא משהו המורכב ממים רבים? לא. קרח מורכב ממים אשר קפאו.

תשובה (4): סרט: אקרן. האם סרט הוא משהו המורכב מאקרנים רבים? לא. סרט מוקרן על גבי האקרן.

מכיוון שקיבלנו שתי תשובות נכונות עלינו לחדד את היחס שמצאנו. מכיוון שפסיפס מורכב ממספר כלשהו של אבנים אשר ניתן לספורם. מכיוון שיער מורכב ממספר לא מוגדר של עצים התשובה הנכונה היא (1).

תשובה (1).

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6
תשובה	(1)	(1)	(1)	(2)	(4)	(3)

הסברים

1. השאלה: **אחרית דבר** : פרק –

אחרית דבר היא הפרק האחרון של הספר.
א' היא ה-ב' האחרון.

תשובה (1): קינוח : מנה. האם קינוח היא המנה האחרונה? כן.

תשובה (2): קינוח : סעודה. האם קינוח היא הסעודה האחרונה? לא.

תשובה (3): דצמבר : שנה. האם דצמבר היא השנה האחרונה? לא. דצמבר הוא החודש האחרון.

תשובה (4): דצמבר : חורף. האם דצמבר הוא החורף האחרון? לא.

תשובה (1).

2. השאלה: **חלב** : גבינה –

היחס : גבינה הוא משהו אשר מייצרים מחלב.
ב' הוא משהו שמייצרים מ-א'.

תשובה (1): פרי : מיץ. האם מיץ הוא משהו אשר מייצרים מפרי? כן.

תשובה (2): יין : תירוש. האם יין הוא משהו אשר מייצרים מתירוש? לא. תירוש הוא יין שטרם תסס.

תשובה (3): חרצן : קליפה. האם קליפה הוא משהו אשר מייצרים מחרצן? לא.

תשובה (4): יין : צימוק. האם יין הוא משהו שמייצרים מצימוקים? לא. הן יין והן צימוקים מכינים מענבים.

תשובה (1).

3. השאלה: **דהה** : צבע –

היחס : דהה הוא מי שצבעו נחלש
א' הוא מי ש-ב' שלו ירד

תשובה (1): כחש : משקל. האם כחש הוא מי שהמשקל שלו ירד? כן.

תשובה (2): פוטר : עבודה. האם מי שפוטר הוא מי שהעבודה שלו ירדה? לא. מי שפוטר הוא מי שאיבד את העבודה שלו.

תשובה (3): דורדר : עלייה. האם דורדר הוא מי שהעלייה שלו ירדה? לא. דורדר הוא מי שהורידו אותו כלפי מטה.

תשובה (4): עצר : נסיעה. האם עצר הוא מי שהנסיעה שלו ירדה? לא. עצר הוא מי שהפסיק את נסיעתו.

תשובה (1).

4. השאלה: הלבין פניו : נכלם –

היחס: להלבין פנים של מישהו זה להעליב אותו כלומר לגרום לו להיות נכלם.
א' היא פעולה שכתוצאה ממנה מישהו אחר הופך ב'.

תשובה (1): ציווה : כפוף. האם ציווה זה פעולה שכתוצאה ממנה מישהו אחר הופך כפוף? לא.

תשובה (2): הלאה : עייף. האם הלאה היא פעולה שכתוצאה ממנה מישהו אחר הופך עייף? כן. להלאות זה לעייף.

תשובה (3): דיבר טובות : מהלל. האם לדבר טובות היא פעולה שכתוצאה ממנה מישהו אחר הופך מהלל? לא. מי שמדבר טובות הוא מי שהוא בעצמו מהלל.

תשובה (4): ראה שחורות : קודר. האם לראות שחורות היא פעולה שכתוצאה ממנה מישהו אחר הוא קודר? לא. מי שרואה שחורות הוא מי שנוהג לראות את העתיד באופן קודר.

תשובה (2).

5. השאלה: מסעד : הישענות –

היחס: מסעד הוא משענת, כלומר משהו המשמש להישענות.
א' הוא משהו המשמש ל-ב'.

תשובה (1): מסעדה : בישול. האם מסעדה היא משהו המשמש לבישול? לא. מסעדה הוא מקום שבו נוהגים לבשל.

תשובה (2): מאפרה : עישון. האם מאפרה היא משהו המשמש לעישון? לא. מאפרה אינה משמשת לעישון אלא היא כלי המיועד לשים את האפר בתוכו.

תשובה (3): מקלחת : סיבון. האם מקלחת היא משהו המשמש לסיבון? לא. סיבון היא פעולה המתבצעת במקלחת.

תשובה (4): ממחטה : קינוח. האם ממחטה היא משהו המשמש לקינוח? כן.

תשובה (4).

6. השאלה: נפח : ברזל –

היחס: נפח הוא מי שמתקין כלי ברזל, כלומר הברזל הוא חומר הגלם של הנפח
ב' הוא חומר הגלם שעליו א' עובד

תשובה (1): זבן : חלב. האם חלב הוא חומר הגלם שעליו הזבן עובד? לא. זבן הוא מוכר, מי שעוסק במכירה.

תשובה (2): סוור : נמל. האם נמל הוא חומר הגלם שעליו הסוור עובד? לא. סוור הוא סבל העובד בנמל.

תשובה (3): בלשן : שפה. האם שפה היא חומר הגלם שעליו עובד הבלשן? כן. בלשן הוא מי שחוקר את השפה, כלומר שפה היא חומר הגלם עליו הוא עובד.

תשובה (4): גלב : תער. האם תער הוא חומר הגלם שעליו עובד הגלב? לא. גלב הוא ספר ולפיכך ניתן לומר כי תער (סכין לגילוח) הוא אחד מכלי עבודתו.

תשובה (3).

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6
תשובה	(4)	(2)	(4)	(1)	(2)	(1)

הסברים

1. השאלה: מתרושש : בזבזנות –

בזבזנות היא פעולה מוגזמת העלולה לגרום למישהו **להתרושש**.
ב היא פעולה מוגזמת שיכולה לגרום להגיע למצב **א'**.

- תשובה (1): מסמיק : ביישנות. האם **ביישנות** היא פעולה שגורמת לאדם **להסמיק**? לא. **ביישנות** היא תכונה ולא פעולה אקטיבית מוגזמת.
- תשובה (2): מרגיז : עצבנות. האם **עצבנות** היא פעולה שגורמת לאדם להיות **מרגיז**? לא. **עצבנות** נגרמת ממשו **מרגיז**.
- תשובה (3): מתלבט : הססנות. האם **הססנות** היא פעולה שגורמת לאדם להיות **מתלבט**? לא. **הססנות** היא תכונה המתבטאת ב**התלבטות**.
- תשובה (4): משמין : זללנות. האם **זללנות** היא פעולה מוגזמת שגורמת לאדם **להשמין**? כן.
- תשובה (4)**.

2. השאלה **שלהב** : מתלהב –

היחס : **שלהב** זה גרם למישהו **להתלהב**.
א' גרם לאחר **לבי**.

- תשובה (1): הצפין : מצא. האם **הצפין** זה גרם למישהו **למצוא**? לא. **הצפין** היא פעולת הסתרה ולא **מציאה**.
- תשובה (2): שיסה : תקף. האם **שיסה** זה גרם למישהו **לתקוף**? כן, זהו הפירוש של לשסות = לגרום לן (כלב בד"כ) לתקוף מישהו
- תשובה (3): רדה : להתמרד. האם **לרדות** היא פעולה שגורמת לאחר **להתמרד**? לא. **לרדות** זו פעולה שעלולה לגרום **למרד**, אך לא בהכרח.
- תשובה (4): עיכב : הגיע. האם **לעכב** זה לגרום למישהו **להגיע**? לא. ההיפך, **לעכב** זה למנוע ממישהו להגיע.
- תשובה (2)**.

3. השאלה: **מזיק** : **גורם** –

היחס: **מזיק** הוא **גורם** שלילי.
 כלומר א' ובי' הן מילים זהות כאשר א' מתארת את ב' במצב שלילי.

- תשובה (1): להוט : רוצה. האם מי שלהוט הוא מי שרוצה באופן שלילי? לא. להוט הוא מי שרוצה מאד.
- תשובה (2): פסיבי : יחס. האם מי שפסיבי הוא מי שנותן יחס שלילי? לא. פסיבי הוא מי שאינו אקטיבי/פעיל.
- תשובה (3): מלשין : מעניש. האם מי שמלשין הוא מי שמעניש באופן שלילי? לא. מלשין הוא מי שיכול לגרום לאחר להיענש.
- תשובה (4): פסימי : צופה. האם מי שפסימי הוא מי שצופה באופן שלילי? כן. פסימי הוא זה שצופה עתיד שלילי (=רואה שחורות).
- תשובה (4)**.

4. השאלה: **גמע** : **לרוויה!** –

היחס: **לרוויה!** זו הברכה שמאחלים לאדם לפני שהוא **גומע** (=כלומר שותה) ב' זו הברכה שמאחלים לאדם לפני שהוא א'.

- תשובה (1): נסע : דרך צלחה!. האם **דרך צלחה!** זו הברכה שמאחלים לאדם לפני שהוא **נוסע**? כן.
- תשובה (2): בישל : בתיאבון!. האם **בתיאבון** זו הברכה שמאחלים לאדם לפני שהוא **מבשל**? לא. זו הברכה שמאחלים לפני שאוכלים ולא לפני שמבשלים.
- תשובה (3): רכש : תתחדש!. האם **תתחדש** זו הברכה שמאחלים לאדם לפני שהוא **רוכש** (משהו)? לא. **תתחדש** זו הברכה שמאחלים למישהו לאחר הרכישה.
- תשובה (4): בירך : מזל טוב!. האם **מזל טוב** זו הברכה שמאחלים לאדם לפני שהוא **מברך**? לא. **מזל טוב** היא הברכה עצמה.
- תשובה (1)**.

5. השאלה: **ניגף** : **מנצח** –

היחס: **מנצח** הוא מי שהביא לכך שהאחר **ניגף**.
 ב' הוא מי שהביא לכך שהאחר א'

- תשובה (1): מתפשט : מלביש. האם **מלביש** הוא מי שהביא לכך שהשני **מתפשט**? לא. **מלביש** זה עושה על השני את הפעולה ההפוכה מ**להתפשט**.
- תשובה (2): מופתע : מפתיע. האם **מפתיע** הוא מי שהביא לכך שהשני **מופתע**? כן.
- תשובה (3): מושמע : מאזין. האם **מאזין** הוא מי שהביא לכך שהשני **מושמע**? לא. **מאזין** הוא מי שמקשיב למה **מושמע**.
- תשובה (4): נפסל : פסול. האם **פסול** הוא מי שהביא לכך שהשני **נפסל**? לא.
- תשובה (2)**.

6. השאלה: **טוב : היטב** –

היחס: לעשות משהו **היטב** – זה לעשותו בצורה **טובה**, (היטב = בצורה טובה)
 כלומר **ב' זה לעשות משהו בצורה א'**

תשובה (1): מהר : מהיר. האם **מהיר** הוא לעשות משהו **מהר**? כן.

תשובה (2): יפה : יפהפה. האם **יפהפה** זה (לעשות משהו) בצורה **יפה**? לא. **יפהפה** זה **יפה** מאוד.

תשובה (3): צדק : צודק. האם **צודק** זה (לעשות משהו) בצורת **צדק**? לא.

תשובה (4): גדול : גודל. האם **גודל** זה לעשות משהו בצורה **גדולה**? לא.

תשובה (1)

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6
תשובה	(2)	(4)	(1)	(1)	(1)	(3)

הסברים

1. השאלה: **התבהר : בהיר** –

ה**תבהר** זה נהפך ל**בהיר**.
א' זה נהפך ל**ב'**.

תשובה (1): ה**יתמם** : תמ^{ים}. האם ה**יתמם** זה נהפך ל**תמ^{ים}**? לא. ה**יתמם** זה העמיד פני **תם** (תמ^{ים}).

תשובה (2): ה**צטייד** : מצויד. האם ה**צטייד** זה נהפך ל**מצויד**? כן.

תשובה (3): ה**תפלא** : מפליא. האם ה**תפלא** זה נהפך ל**מפליא**? לא. ה**תפלא** זה נדהם, הופתע, כלומר- חשב שמשוהו אחר הוא **מפליא**.

תשובה (4): ה**שתמש** : משומש. האם ה**שתמש** זה נהפך ל**משומש**? לא. ה**שתמש** זה הפך משוהו **אחר** ל**משומש** - את הדבר בו הוא השתמש.

תשובה (2).

2. השאלה **משום מה : סיבה** –

ה**יחס** : **משום מה** מתאר מאיזו **סיבה** נעשה דבר מה.
א' מתאר מאיזה **ב'** נעשה דבר מה.

תשובה (1): ב**שווג** : כוונה. האם ב**שווג** מתאר באיזה **כוונה** נעשה דבר מה? לא. ב**שווג** זה לא **בכוונה**.

תשובה (2): א**י שם** : מקום. האם א**י שם** מתאר מאיזה **מקום** נעשה דבר מה? לא. א**י שם** זה **במקום** שאינו ידוע.

תשובה (3): ז**ה מכבר** : זמן. האם ז**ה מכבר** מתאר מאיזה **זמן** נעשה דבר מה? לא. ז**ה מכבר** זה ביטוי המתאר שעבר **זמן** רב.

תשובה (4): ב**זו הלשון** : מילים. האם ב**זו הלשון** מתאר באיזה **מילים** נעשה שימוש? כן.

תשובה (4).

3. השאלה: **רושף : זיק** – (זיק=ניצוץ)

ה**יחס** : **רושף** זה הוציא **זיקים** (=ניצוצות).
כלומר א' זה הוציא **ב'**.

תשובה (1): מ**נאץ** : קללה. האם מ**נאץ** זה הוציא **קללות**? כן. מ**נאץ** זה **מקלל**.

תשובה (2): ר**וקע** : רגל. האם ר**וקע** זה הוציא **רגל**? לא. ר**וקע** הוא מי שהטיח את **רגלו** בקרקע.

תשובה (3): ר**ותח** : נוזל. האם ר**ותח** זה הוציא **נוזל**? לא.

תשובה (4): מ**שסה** : תקיפה. האם מ**שסה** זה הוציא **תקיפה**? לא. מ**שסה** הוא מי שגרם לאחר ל**תקוף**.

תשובה (1).

4. השאלה: **חיבץ : חמאה –**

היחס: **חיבץ זה הכין חמאה.**
א' זה הכין ב'.

תשובה (1): חלט : תה. האם **חלט** זה הכין **תה**? כן.

תשובה (2): מהל : מים. האם **מהל** זה הכין **מים**? לא. **מהל** זה ערבב נוזל כלשהו עם **מים**.

תשובה (3): רדה : דבש. האם **רדה** זה הכין **דבש**? לא. **רדה** זו הוציא **דבש** מן הכוורת.

תשובה (4): בצע : לחם. האם **בצע** זה הכין **לחם**? לא. **בצע** זה פרס/חתך את **הלחם**.

תשובה (1)

5. השאלה: **טבלה : נתונים –**

היחס: **טבלה משמשת לריכוז וארגון נתונים.**
א' משמש לריכוז וארגון ב'.

תשובה (1): אלבום : תמונות. האם **אלבום** משמש לריכוז וארגון **תמונות**? כן.

תשובה (2): ספר : עמודים. האם **ספר** משמש לריכוז וארגון **עמודים**? לא. **ספר** מורכב מצרור כרוך של **עמודים** כתובים.

תשובה (3): אצטדיון : צופים. האם **אצטדיון** משמש לריכוז וארגון **צופים**? לא. **אצטדיון** זה מקום המכיל **צופים**, אך תפקידו אינו לארגן אותם.

תשובה (4): ממגורה : שיבולים. האם **ממגורה** משמשת לריכוז וארגון **שיבולים**? לא. ממגורה היא אסם, המשמש לאחסון תבואה.

תשובה (1)

6. השאלה: **"חזק ואמץ" : עידוד –**

היחס: **"חזק ואמץ" זה ביטוי המיועדים לעודד אחר (נטה את עידוד ל-לעודד)**
כלומר א' זה ביטוי/זו מילה המיועדת לב' מישהו אחר.

תשובה (1): "אסותא" : בריאות. האם **"אסותא"** זו מילה המיועדת **להבריא** מישהו אחר? לא. **אסותא** זה רפואה.

תשובה (2): "הידד" : שמחה. האם **"הידד"** זו מילה המיועדת **לשמח** מישהו אחר? לא. **הידד** זו מילה המביעה **שמחה** (אישית).

תשובה (3): "הישמר לך" : אזהרה. האם **"הישמר לך"** זה ביטוי המיועד **להזהיר** מישהו אחר? כן.

תשובה (4): "שים מבטחך" : ביטחון. האם **"שים מבטחך"** זה ביטוי המיועד **לגרום** לאחר **לביטחון**? לא.

תשובה (3)

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6
תשובה	(3)	(2)	(3)	(1)	(3)	(2)

הסברים

1. השאלה : לשטום : חיבה –

לשטום זה לחוש ההיפך **מחיבה**. (לשטום=לשנוא)
א' זה לחוש ההיפך **מב'**.

תשובה (1): ללהג : דומיה. האם **ללהג** זה לחוש ההיפך **מדומיה**? לא. **ללהג** זה לפטפט - לעשות פעולה שהיא ההיפך **מדומיה** ולא **לחוש** דומיה.

תשובה (2): להתרחק : קרבה. האם **להתרחק** זה לחוש ההיפך **מקרבה**? לא. **להתרחק** זו פעולה הפוכה **מלהתקרב**.

תשובה (3): לבזז : הערכה. האם **לבזז** זה לחוש ההיפך **מהערכה**? כן. **לבזז** זה לזלזל במישהו, כלומר לא להעריך אותו.

תשובה (4): להרגיע : חימה. האם **להרגיע** זה לחוש ההיפך **מחימה**? לא. **להרגיע** זה לגרום **לאחר** לא **לחוש חימה**.

תשובה (3).

2. השאלה **מתפרה** : לפרום –

היחס : **מתפרה** זה מקום בו עושים את הפעולה ההפוכה **מלפרום**.
א' זה מקום בו עושים את ההיפך **מב'**.

תשובה (1): מזקקה : לירוק. האם **מזקקה** זה מקום בו עושים את ההיפך **מלירוק**? לא. **מזקקה** זה מקום בו מטהרים נוזלים.

תשובה (2): נגרייה : לפרק. האם **נגרייה** זה מקום בו עושים את ההיפך **מלפרק**? כן, בנגרייה מרכיבים דברים (רהיטים).

תשובה (3): מאפייה : לאכול. האם **מאפייה** זה מקום בו עושים את ההיפך **מלאכול**? לא. **מאפייה** זה מקום בו מכינים **אוכל**.

תשובה (4): מפוח : לנפץ. האם **מפוח** זה מקום בו עושים את ההיפך **מלנפץ**? לא. **מפוח** זה מכשיר הנושף אוויר.

תשובה (2).

3. השאלה: **להצפין : חבוי** –

היחס: **להצפין** זה להפוך משהו **לחבוי**.
א' זה להפוך משהו **לב'**.

תשובה (1): להמתיק : מר. האם **להמתיק** זה להפוך משהו **למר**? לא. **להמתיק** זה להפוך משהו להיפך **ממר**.

תשובה (2): להשכים : ער. האם **להשכים** זה להפוך משהו **לער**? לא. **להשכים** זה להתעורר מוקדם בבוקר. (הפעולה פה היא על האדם **עצמו** ולא על משהו אחר, דוגמה לשימוש במילה היא בביטוי: "להשכים קום").

תשובה (3): לכלוא : אסור. האם **לכלוא** זה להפוך משהו **לאסור**? כן. **לכלוא** זה **לאסור** משהו.

תשובה (4): ללטף : נחשק. האם **ללטף** זה להפוך משהו **לנחשק**? לא. **ליטוף** זו פעולה שיכולה להעיד על חיבה או **נחשקות**, אך היא לא זו שגורמת לה.

תשובה (3).

4. השאלה: **אליפסה : סגלגל** –

היחס: **אליפסה** היא צורה **סגלגלה**
כלומר **א'** הוא בעל צורה **ב'**.

תשובה (1): כיפה : מקומר. האם **כיפה** היא צורה **מקומרת**? כן. **מקומר** הוא משהו שעשוי בצורה קשתית.

תשובה (2): מלבן : מלובן. האם **מלבן** צורה **מלובנת**? לא. **מלבן** הוא צורה **מלבנית**.

תשובה (3): ריבוע : משובץ. האם **ריבוע** הוא בעל צורה **משובצת**? לא. **משובץ** הוא משהו המורכב **ממשבצות**.

תשובה (4): מקבילית : מקביל. האם **מקבילית** היא בעל צורת **מקביל**? לא. מקבילית מורכבת מזוגות של צלעות **מקבילות**.

תשובה (1).

5. השאלה: **עמד מנגד : התערב** –

היחס: **עמד מנגד** זה לא **התערב**.
א' זה לא **ב'**.

תשובה (1): נאלם דום : זז. האם **נאלם דום** זה לא **זז**? לא. **נאלם דום** זה השתתק.

תשובה (2): הרהיב בנפשו : הצטנע. האם **הרהיב בנפשו** זה לא **הצטנע**? לא. **הרהיב בנפשו** זה נהג באומץ.

תשובה (3): חשק את שפתיו : דיבר. האם **חשק את שפתיו** זה לא **דיבר**? כן. **חשק את שפתיו** זה נמנע **מלדבר**, שתק.

תשובה (4): קפא על שמריו : נשאר. האם **קפא על שמריו** זה לא **נשאר**? לא. **קפא על שמריו** הוא מי שלא התקדם, כלומר **נשאר** במקום.

תשובה (3).

6. השאלה: **דיוטה** : **כתיבה** –

היחס: **דיוטה** היא כלי המכיל את חומר הגלם המשמש ל**כתיבה**
כלומר **א'** זה כלי המכיל את חומר הגלם המשמש ל**ב'**

תשובה (1): מזווה : אכילה. האם **מזווה** זה מקום המכיל את חומר הגלם המשמש ל**אכילה**? לא.
מזווה הוא המקום המכיל את חומר הגלם המשמש לבישול ולהכנת אוכל.

תשובה (2): מחסנית : ירי. האם **מחסנית** זה הכלי המכיל את חומר הגלם המשמש ל**ירי**? כן. **מחסנית**
מכילה כדורים, אשר משמשים ל**ירי**.

תשובה (3): חריט : מכירה. האם **חריט** זה אביזר המכיל את חומר הגלם המשמש ל**מכירה**? לא. **חריט**
(=ארנק) מכיל את האמצעי שבאמצעותו מבצעים את הקנייה- כסף.

תשובה (4): צלוחית : רדייה. האם **צלוחית** זה כלי המכיל את חומר הגלם המשמש ל**רדייה**? לא. **רדייה**
היא הוצאה של דבש מן הכוורת.

תשובה (2).

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6
תשובה	(2)	(1)	(1)	(3)	(2)	(4)

הסברים

1. השאלה : **מילון : אלפביתי** –

מילון מסודר על פי סדר **אלפביתי**.
א' מסודר על פי סדר **ב**.

תשובה (1) : רובוט : אוטומטי. האם **רובוט** מסודר על פי סדר **אוטומטית**? לא. **רובוט** הוא מכונה **אוטומטית**.

תשובה (2) : יומן : כרונולוגי. האם **יומן** מסודר על פי סדר **כרונולוגי**? כן. **יומן** מסודר על פי סדר מאורעות על ציר הזמן = **כרונולוגי**.

תשובה (3) : רדיו : אלקטרוני. האם **רדיו** מסודר על פי סדר **אלקטרוני**? לא. **רדיו** הוא אמצעי תקשורת העובד בצורה **אלקטרונית**.

תשובה (4) : רומן : ביוגרפי. האם **רומן** מסודר על פי סדר **ביוגרפי**? לא. **רומן** הוא יצירה ספרותית שאינה בהכרח **ביוגרפית**, היא יכולה להיות דמיונית.

תשובה (2).

2. השאלה **מוקרן : אקרן** –

היחס : **מוקרן** הוא מה ששמים על גבי **אקרן**.
 (אקרן=מסך)
א' הוא מה ששמים על גבי **ב'**

תשובה (1) : מוגש : מגש. האם **מוגש** הוא מה ששמים על גבי **מגש**? כן.

תשובה (2) : מוקסם : קסם. האם **מוקסם** הוא מה ששמים על גבי **קסם**? לא.

תשובה (3) : מוענק : מענק. האם **מוענק** הוא מה ששמים על גבי **מענק**? לא. **מענק** הוא דבר ש**מוענק**. (מעניקים אותו).

תשובה (4) : מבוצר : ביצור. האם **מבוצר** הוא מה ששמים על גבי **ביצור**? לא. **מבוצר** הוא בעל **ביצורים**.

תשובה (1).

3.

השאלה: **פשפש** : **שער** –

היחס: **פשפש** זה **שער** קטן.
כלומר א' ובי' הן מילים זהות כאשר א' הוא ב' קטן.

- תשובה (1): שבריר : חלק. האם **שבריר** הוא **חלק** קטן? כן. (שבריר=חלק קטנטן)
- תשובה (2): שנייה : זמן. האם **שנייה** היא **זמן** קטן? לא. **שנייה** היא יחידת **זמן**. (בנוסף, לא מתייחסים לזמן ביחידות גודל).
- תשובה (3): טיפה : מים. האם **טיפה** היא **מים** קטנים? לא. **טיפה** היא חלקיק קטן של נוזל. **מים** מורכבים ממספר אינסופי של **טיפות**.
- תשובה (4): סמטה : שדרה. האם **סמטה** היא **שדרה** קטנה? לא. אמנם סמטה היא רחוב קטן (וצר) ו**שדרה** היא רחוב רחב אך **סמטה** אינה שדרה קטנה, כי אם רחוב קטן.
- תשובה (1)**.

4.

השאלה: **ייעול** : **יעילות** –

היחס: **ייעול** הוא תהליך/פעולה שמטרתו לשפר את רמת ה**יעילות**
א' הוא תהליך שמטרתו לשפר/להעלות את רמת הב'.

- תשובה (1): נסיקה : מהירות. האם **נסיקה** היא תהליך שמטרתו להעלות את רמת ה**מהירות**? לא. **נסיקה** זה המראה, האמרה.
- תשובה (2): הסבר : עמימות. האם **הסבר** הוא תהליך שמטרתו לשפר את רמת ה**עמימות**? לא. **עמימות** היא חוסר מיקוד.
- תשובה (3): דחיסה : צפיפות. האם **דחיסה** היא תהליך שמטרתו להעלות את רמת ה**צפיפות**? כן.
- תשובה (4): הגעה : נגישות. האם **הגעה** היא תהליך שמטרתו להעלות את רמת ה**נגישות**? לא. **נגיש** הוא מקום שקל להגיע אליו, וה**הגעה** אליו אינה הופכת אותו לנגיש יותר או פחות.
- תשובה (3)**.

5.

השאלה: **סלידה** : **חושק** –

היחס: **חושק** הוא מי שחש ההיפך מ**סלידה**.
ב' הוא מי שחש ההיפך מא'

- תשובה (1): דכדוך : עגום. האם **עגום** הוא מי שחש ההיפך מ**דכדוך**? לא. **עגום** זה מדוכא, **מדוכדך**.
- תשובה (2): גאוה : בוש. האם **בוש** הוא מי שחש ההיפך מ**גאוה**? כן. **בוש** זה מתבייש, כלומר חש מבוכה.
- תשובה (3): רצון : מאופק. האם **מאופק** הוא מי שחש ההיפך מ**רצון**? לא.
- תשובה (4): תיקון : משובש. האם **משובש** הוא מי שחש ההיפך מ**תיקון**? לא. משובש הוא מה שזקוק לתיקון (ובכל מקרה מה שמושבש הוא משהו דומם ולכן אינו **חש** דבר).
- תשובה (2)**.

6. השאלה: **מים : לסחוט** –

היחס: **לסחוט** זו פעולה שמוציאה את **המים** הלא רצויים.
 כלומר **ב'** זו פעולה שמוציאה את **הא'** הלא רצויים

תשובה (1): נסורת : לנסר. האם **לנסר** זו פעולה שמוציאה את ה**נסורת** הלא רצויה? לא. **נסורת** היא תוצר לוואי של **ניסור**.

תשובה (2): חור : לחורר. האם **לחורר** זו פעולה שמוציאה את ה**חור** הלא רצוי? לא. **לחורר** זה ליצור **חור**.

תשובה (3): דשן : לדשן. האם **לדשן** זו פעולה שמוציאה את ה**דשן** הלא רצוי? לא.

תשובה (4): עשב : לעשב. האם **לעשב** זו פעולה שמוציאה את ה**עשב** הלא רצוי? כן.

תשובה (4).

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6
תשובה	(2)	(2)	(2)	(4)	(2)	(2)

הסברים

1. השאלה : הבלגי : תגובה –

הבלגי זה עשה את הפעולה ההפוכה (נמנע) מלהגיב (נטה את תגובה ל-"להגיב")
א' זה עשה את הפעולה ההפוכה מ(לה)ב'.

תשובה (1): "סליחה": הצטער. האם "סליחה" זה עשה את הפעולה ההפוכה מלהצטער: לא.

תשובה (2): שאל : תשובה. האם שאל זה עשה את הפעולה ההפוכה מלהשיב: כן.

תשובה (3): "לילה טוב" : נרדם. האם "לילה טוב" זה עשה את הפעולה ההפוכה מלהירדם: לא. "לילה טוב" היא ברכה שאומרים למי שרוצה ללכת לישון.

תשובה (4): הפגין : פליאה. האם הפגין זה עשה את הפעולה ההפוכה מלהתפלא: לא.

תשובה (2).

2. השאלה אצבע : צביטה –

היחס : צביטה זו פעולה (מכאיבה) הנעשית באמצעות האצבעות.
ב' זו פעולה מכאיבה הנעשית באמצעות הא' (ברבים)

תשובה (1): רגל : בעיטה. האם בעיטה זו פעולה מכאיבה הנעשית באמצעות הרגליים: לא. בעיטה נעשית רק עם רגל אחת (בנוסף, זו לא חייבת להיות פעולה מכאיבה - למשל, ניתן לבעוט בכדור).

תשובה (2): שן : נשיכה. האם נשיכה היא פעולה מכאיבה הנעשית באמצעות השיניים: כן.

תשובה (3): יד : זריקה. האם זריקה היא פעולה מכאיבה הנעשית באמצעות הידיים: לא. זריקה היא פעולה שניתן לעשותה על ידי יד אחת, והיא אינה פעולה מכאיבה.

תשובה (4): סנטר : סנוקרת. האם סנוקרת זו פעולה מכאיבה הנעשית באמצעות הסנטר? לא. סנוקרת זו מכת יד או אגרוף, כלומר היא נעשית באמצעות היד (ועלולה לפגוע בסנטר).

תשובה (2).

3. השאלה: פּוֹתָהּ : מוֹלִיךְ שוֹלֵל –

היחס: פּוֹתָהּ הוא מי שקל להוֹלִיךְ (אותו) שוֹלֵל. (פּוֹתָהּ=פּוֹתִי)
 כלומר א' הוא מי שקל לִבֹּא אותו.

תשובה (1): פראי : מאלף. האם פראי הוא מי שקל לאלף אותו? לא.

תשובה (2): דליק : מבעיר. האם דליק הוא משהו שקל להבעיר אותו? כן.

תשובה (3): תבוסתן : מביס. האם תבוסתן הוא מי שקל להביס אותו? לא. תבוסתן הוא אדם אשר אינו מאמין ביכולתו לנצח.

תשובה (4): זהיר : מְסַכֵּן. האם זהיר הוא מי שקל לסכן אותו? לא. להיפך, זהיר הוא מי שקשה לסכן אותו, שנרתע מסכנה.

תשובה (2).

4. השאלה: קַת : לחפור –

היחס: קַת היא חלק מהכלי המשמש לחפירה (כת=ידיית אחיזה בכלי עבודה)
 כלומר א' הוא חלק מהאמצעי המשמש לִבֹּא.

תשובה (1): גרזן : לְבַרֵּא. האם גרזן הוא חלק מהכלי המשמש לְבַרֵּא? לא. גרזן הוא הכלי אשר איתו עושים ברוא (ברוא=כריתה, עקירת עצים).

תשובה (2): גת : לדרוך. האם גת הוא חלק מהאמצעי המשמש לדריכה? לא. דריכה (על ענבים) היא הפעולה אשר מתבצעת בגת.

תשובה (3): רסן : לנשוך. האם רסן הוא חלק מהכלי המשמש לנשיכה? לא.

תשובה (4): תנוך : לשמוע. האם תנוך הוא חלק מהאמצעי המשמש לשמיעה? כן. תנוך הוא חלק מהאוזן- האיבר שמשמש לשמיעה.

תשובה (4).

5. השאלה: מלחין : שיר –

היחס: מלחין הוא מי שמחבר את המנגינה, את הלחן.
 לשיר יש קיום גם בלי הלחן אולם הלחן מוסיף לו נופך מסוים.
 מכיוון שקשה לבנות יחס נסה לעבוד מהתשובות עצמן.

תשובה (1): סופר : סופר. סופר הוא מי שיוצר את הספר ואילו המלחין אינו יוצר את השיר.

תשובה (2): מאייר : ספר. המאייר הוא מי שמוסיף לספר איורים, כפי שהמלחין מוסיף לשיר לחן.

תשובה (3): מגיה : ספר. מגיה הוא מי שעורך את ההגהה לספר, כלומר מתקן בו את השגיאות. המלחין אינו מי שמתקן שגיאות בשיר.

תשובה (4): קורא : ספר. קורא הוא מי ששמשמש בספר, ואילו המלחין הוא לא מי שמשמש בספר.

תשובה (2).

6. השאלה: נושה : חייב –

היחס : נושה הוא בעל חוב, כלומר מי שיש מי שחייבים לו.
כלומר א' הוא מי שיש מי מישהו ש-ב' לו.

תשובה (1): אפטרופוס : אחראי. האם אפטרופוס הוא מי שיש מישהו שאחראי לו? לא. אפטרופוס הוא מי שאחראי על מישהו אחר.

תשובה (2): אב : בן. האם אב הוא מי שיש לו בן? כן.

תשובה (3): שופט : בורר. האם שופט הוא מי שיש לו בורר? לא. שופט הוא מי שבורר בין צדדים שונים לסכסוך.

תשובה (4): בנקאי : עורך דין. האם בנקאי הוא מי שיש לו עורך דין? לא.

תשובה (2).
